

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

26

YASAMA YILI

1

SIRA SAYISI: 294

**Suçluların İadesine İlişkin Avrupa
Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
(1/707) ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”

internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/707 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Gerekçesi	4
• Dışişleri Komisyonu Raporu	5
• Tasarı Metni	7
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	7
• Protokol Metni	8
• Çekince	11
• Beyan	12

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1269-1501

15/4/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 11/4/2016 tarihinde kararlaştırılan "Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/707)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

GEREKÇE

Avrupa Konseyine üye devletlerin, üye devlet hukukları arasında azami birliğin sağlanması amacıyla uluslararası sözleşmeler yoluyla ulaşılabileceği inancı ile imzaladığı Avrupa Sözleşmelerinden biri de Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesidir.

Suçluların iadesi uluslararası adli yardımlaşmanın en etkin yollarından biridir. Bu çerçevede, ülkemiz 1957 tarihli Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine taraf olmuştur. Sözleşmeye taraf olan 33 devletle Türkiye arasındaki suçlu iadesi işlemleri anılan Sözleşme hükümlerine göre yerine getirilmektedir. Bahsekonu Sözleşme, Avrupa Konseyi Sözleşmelerinden biri olduğundan Avrupa ülkelerinin hepsi anılan Sözleşmeye taraftır. Diğer yandan Azerbaycan ve Ermenistan gibi Avrupa ülkesi olmayan bazı devletler de anılan Sözleşmeye taraf olmuşlardır.

Ülkemiz söz konusu Sözleşmenin 1978 tarihli İkinci Ek Protokolünü onaylamıştır. Bununla birlikte, ülkemiz 1975 tarihli Ek Protokole taraf değildir. Söz konusu Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol ülkemizce 22 Mart 2016 tarihinde imzalanmıştır.

Ek Protokol, bireylerin ve insanlığın korunmasının güçlendirilmesi amacıyla hazırlanmış olup, soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçların siyasi suç kapsamında görülmediğini kayda geçirmektedir.

Protokol, Avrupa Birliği ile 2013 yılında başlattığımız Vize Serbestisi Diyaloğu çerçevesinde ülkemizce hayata geçirilmesi beklenen uluslararası yükümlülüklerden birini oluşturmaktadır.

Uluslararası hukuk uyarınca, bir uluslararası anlaşmaya ilişkin çekince/beyanların anlaşmanın imzalanması yahut onay veya katılım belgesinin tevdi sırasında yapılması mümkündür. Bu bağlamda, söz konusu Ek Protokol'e ilişkin çekince/beyanlarımız onay aşamasında bildirilecektir.

Yukarıda arz ve izah edilen hususlar ışığında, Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol'ün onaylanması ülkemiz açısından önem arz etmektedir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

20/4/2016

Esas No: 1/707

Karar No: 324

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 15/4/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Adalet Komisyonuna havale edilen “Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 26’ncı Yasama Dönemi 20/4/2016 tarihli 26 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Tasarı ile; bireylerin ve insanlığın korunmasının güçlendirilmesi amacıyla hazırlanan ve soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçların siyasi suç kapsamında görülmediğini kayda geçiren Ek Protokol’ün çekince ve beyanla Bakanlar Kurulunca onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından; Türkiye’nin 1950 tarihli Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesine taraf olduğu;

Anılan Sözleşmeye taraf olan 33 ülke olduğu ve Avrupa Konseyi üyesi olmayıp da Sözleşmeye taraf olan Azerbaycan, Ermenistan gibi ülkelerin de olduğu,

Ülkemizin anılan Sözleşmenin 1978 tarihli İkinci Ek Protokolünü onayladığı, ancak 1975 tarihli ilk Ek Protokole taraf olmadığı,

Bireylerin ve insanlığın korunmasının güçlendirilmesi amacıyla hazırlanmış olup soykırım ve insanlığa karşı işlenen suçların siyasi suç kapsamında görülmediğini kayda geçiren Ek Protokolün ülkemizce 22 Mart 2016 tarihinde imzalandığı,

Ek Protokolün, Avrupa Birliği’yle 2013 yılında başlattığımız Vize Serbestisi Diyalogu çerçevesinde hayata geçirmemiz gereken uluslararası yükümlülüklerden birisini oluşturduğu, ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Azmi Ekinci, Rize Milletvekili Hasan Karal, Mardin Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı ve Hatay Milletvekili Fevzi Şanverdi Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili

Katip

Üye

Cemalettin Kani Torun

Hasan Basri Kurt

Mustafa Serdengeçti

Bursa

Samsun

Aksaray

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı: 294)

Üye <i>Ahmet Akın</i> Balıkesir	Üye <i>Mevlüt Dudu</i> Hatay	Üye <i>Fevzi Şanverdi</i> Hatay (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Serkan Topal</i> Hatay	Üye <i>Azmi Ekinci</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Recep Şeker</i> Karaman
Üye <i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i> Mardin (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hasan Karal</i> Rize (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Halil Özcan</i> Şanlıurfa

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**SUÇLULARIN İADESİNE İLİŞKİN AV-
RUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTO-
KOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 22 Mart 2016 tarihinde Strazburg’da imzalanan “Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi”ne Ek Protokol’ün çekince ve beyanla onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**SUÇLULARIN İADESİNE İLİŞKİN AV-
RUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTO-
KOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- Tasarının 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

N. Kurtulmuş

Başbakan Yardımcısı

Y. T. Türkes

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

S. Ramazanoğlu

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Soylu

Ekonomi Bakanı

M. Elitaş

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

F. Çelik

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Millî Eğitim Bakanı V.

M. Ünal

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

Başbakan Yardımcısı

M. Şimşek

Başbakan Yardımcısı

L. Elvan

Avrupa Birliği Bakanı V.

S. Soylu

Çevre ve Şehircilik Bakanı

F. G. Sarı

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

B. Albayrak

Gümrük ve Ticaret Bakanı

B. Tüfenkci

Kültür ve Turizm Bakanı

M. Ünal

Millî Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dişışleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

N. Ağbal

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi'ne Ek Protokol

Strazburg, 15.X.1975

Bu Protokolü imzalamış bulunan Avrupa Konseyi'ne Üye Devletler, 13 Aralık 1957 tarihinde Paris'te imzaya açılmış bulunan Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesi'nin (bundan böyle "Sözleşme" olarak anılacaktır) hükümleri ve özellikle 3. ve 9. maddelerini göz önünde bulundurarak;

Bu maddelerin bireylerin ve insanlığın korunmasının güçlendirilmesi amacıyla desteklenmesinin arzulandığını düşünerek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Bölüm I

Madde 1

Sözleşme'nin 3. maddesinin uygulanması amacıyla, siyasi suçların aşağıdakileri içerdiği düşünülmez:

- a. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 9 Aralık 1948 tarihinde kabul edilen Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'de belirtilen insanlığa karşı suçlar;
- b. 1949 Cenevre Sözleşmesi Savaş Alanında Silahlı Kuvvetlerin Hasta ve Yaralılarının Durumlarının Islahına İlişkin Cenevre Sözleşmesi'nin 50. maddesi, 1949 Silahlı Kuvvetlerin Denizdeki Hasta, Yaralı ve Kazazedelerinin Durumlarının Islahına İlişkin Cenevre Sözleşmesi'nin 51. maddesi, 1949 Cenevre Savaş Esirleri Sözleşmesinin 130. Maddesi ve 1949 Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına İlişkin Cenevre Sözleşmesinin 147. maddesinde belirtilen ihlaller;
- c. Cenevre Sözleşmelerinin yukarıda bahsedilen hükümlerinde belirtilmeyen ve bu Protokol yürürlüğe girdiği zaman geçerli olan savaş hukuku kurallarının ve o zaman mevcut olan savaş teamüllerinin herhangi bir ihlali.

Bölüm II

Madde 2

Sözleşme'nin 9. maddesi Sözleşme'nin orijinal 9. maddesinin 1. fıkrası olduğu ve aşağıda belirtilen hükümlerin 2, 3 ve 4. fıkralar haline geldiği aşağıdaki metin ile değiştirilir:

"2 Sözleşme'ye taraf olan üçüncü bir Devlette talepte bulunulan kişi hakkında işlediği suç veya suçlara ilişkin olarak nihai hüküm verilen kişinin iadesi aşağıdaki durumlarda gerçekleştirilmez:

- a. yukarıdaki hükmün kişinin aklanması ile sonuçlanması;
 - b. kişinin mahkumiyet süresi veya çarptırıldığı diğer suçların
 - i Tamamen zorla kabul ettirilmesi;
 - ii Tamamen veya zorla kabul ettirilmeyen kısma ilişkin olarak bir affın veya genel affın konusu olması;
 - c. mahkemenin bir yaptırım uygulamaksızın faili suçlu bulması.
- 3 Ancak, 2. Fıkradaki belirtilen durumlarda, iade aşağıdaki koşullarda gerçekleştirilebilir:

- a. hakkında hüküm verilen suçun bir kişiye, kuruma veya talep eden Devlette kamu konumuna gelmiş herhangi bir şeye karşı işlenmiş olması;
 - b. hakkında hüküm verilen kişinin talep eden Devlette kamusal göreve getirilmesi;
 - c. hakkında hüküm verilen suçun tamamen veya kısmen talep eden Devletin topraklarında veya onun toprakları olarak muamele gören topraklarda işlenmiş olması.
- 4 2. ve 3. fıkralardaki hükümler yabancı cezai hükümlere eklenen ne bis in idem (aynı suç için iki kez ceza uygulanmasına) uygulamasına ilişkin daha geniş yerel hükümlerin uygulanmasını engellemez.”

Bölüm III

Madde 3

- 1 Bu Protokol, Sözleşme’yi imzalamış olan Avrupa Konseyi Üye Devletlerinin imzasına açıktır. Sözleşme onay, kabul veya tasdik tabidir. Onay, kabul veya tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilir.
- 2 Bu Protokol, üçüncü onay, kabul veya tasdik belgesinin tevdi edilmesinden 90 gün sonra yürürlüğe girer.
- 3 Onay, kabul ve tasdik eden bir imzacı Devlet bakımından, Protokol onay, kabul veya tasdik belgesinin tevdi edilmesinden 90 gün sonra yürürlüğe girer.
- 4 Bir Avrupa Konseyi Üye Devleti, aynı anda veya daha önceden Sözleşme’yi onaylamadan, bu Protokolü onaylayamaz, kabul veya tasvip edemez.

Madde 4

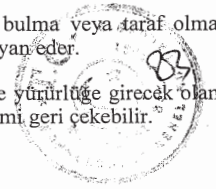
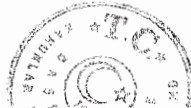
- 1 Sözleşme’ye taraf olan herhangi bir Devlet, Protokol yürürlüğe girdikten sonra bu Protokole katılabilir.
- 2 Söz konusu katılım, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine katılım belgesinin tevdi edilmesinden 90 gün sonra yürürlüğe girer.

Madde 5

- 1 Herhangi bir Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya taraf olma belgelerini tevdi ederken, Protokolün uygulanacağı ülkeyi veya ülkeleri belirtebilir.
- 2 Herhangi bir Devlet, onay, kabul, tasdik veya katılım belgesini tevdi ederken veya daha sonraki bir tarihte, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilen beyanname ile bu Protokolü, beyannameye belirlenen ve uluslararası ilişkiler açısından sorumlu olduğu veya taahhüt vermek için adına yetki aldığı, başka ülke veya ülkeleri kapsayacak şekilde genişletebilir.
- 3 Önceki fıkrayı takiben yapılan herhangi bir beyan, böyle bir beyanda belirtilen herhangi bir ülkeye ilişkin olarak, bu Protokolün 8. maddesi uyarınca belirlenen usullere göre geri çekilebilir.

Madde 6

- 1 Herhangi bir Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, uygun bulma veya taraf olma belgelerini tevdi ederken, Bölüm I veya H’den birini kabul etmediğini beyan eder.
- 2 Her Akit Taraf Avrupa Konseyi Genel Sekreterine alındığı tarihte yürürlüğe girecek olan bir bildirimde bulunmak suretiyle yukardaki fıkra uyarınca yaptığı bildirimini geri çekebilir.

3 Bu Protokolün hükümlerine herhangi bir çekince konulamaz.

Madde 7

Avrupa Konseyi Suç Sorunları Komitesi bu Protokolün uygulanmasına ilişkin olarak haberdar edilir ve bu Protokolün yürütülmesinden doğabilecek herhangi bir sorunun dostane bir şekilde çözümünü kolaylaştırmak için gerekli olan her şeyi yapar.

Madde 8

1 Her Akit Taraf, kendisini ilgilendirdiği dereceye kadar, Protokolün feshini Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirim göndererek ihbar edebilir.

2 Söz konusu ihbar, Genel Sekreterin bahse konu bildirimini teslim aldığı tarihten altı ay sonra yürürlüğe girer.

3 Sözleşme'nin feshedilmesi otomatik olarak bu Protokolün feshedilmesini gerektirir.

Madde 9

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Konsey üyesi Devletlere ve bu Sözleşme'ye katılan her Devlete;

- a. Her imzalama işlemi;
- b. herhangi bir onay, kabul, tasdik veya katılım belgesi;
- c. Bu Protokol'ün, yukarıdaki 3. madde uyarınca yürürlüğe girdiği her tarihi;
- d. 5. maddenin hükümleri uyarınca alınan herhangi bir beyanname ve bu tür bir beyannamenin geri çekilmesi;
- e. 6. maddenin 1. fıkrasında belirtilen herhangi bir beyannameyi;
- f. 6. maddenin 2. fıkrasında belirtilen hükümlere uygun olarak yapılan herhangi bir beyannamenin geri çekilmesi;
- g. 8. maddenin hükümleri uyarınca alınan bildirimler ve ihbarın yürürlüğe girdiği tarih hakkında bilgilendirmelidir

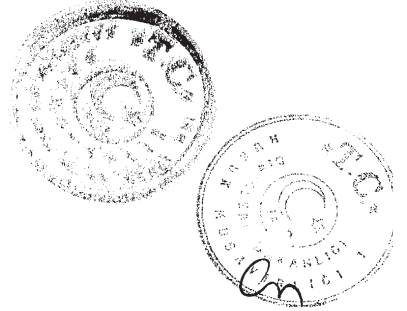
Yukarıdaki hususları tasdiken, usulüne uygun olarak yetkilendirilmiş aşağıda imzaları bulunanlar, bu Protokol'ü imzalamışlardır.

15 Ekim 1975 tarihinde Strazburg'da, İngilizce ve Fransızca olarak imzalanmış olup her iki metin eşit derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha halinde, Avrupa Konseyinin arşivinde saklanmak üzere tevdi edilmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, imzalayan ve katılan Devletlere tasdik edilmiş kopyaları iletir.

**SUÇLULARIN İADESİNE İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOL'E
İLİŞKİN ÇEKİNCE**

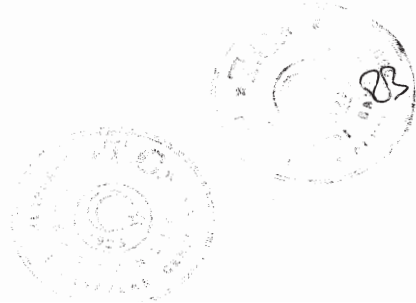
"Türkiye Cumhuriyeti, Ek Protokolün 6 ncı maddesinin birinci paragrafına göre Ek Protokolün Birinci Faslını kabul etmemektedir."

**SUÇLULARIN İADESİNE İLİŞKİN AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK PROTOKOL'E
BEYAN**

Türkiye, “Suçluların İadesine İlişkin Avrupa Sözleşmesine Ek Protokol”ün onaylamasının, hukuken geçerliliği bulunmayan “Kıbrıs Cumhuriyeti”nin anılan Protokole taraf olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından temsil edildiği iddiasının herhangi bir biçimde kabulü anlamına gelmeyeceğini ve Türkiye’ye sözde Kıbrıs Cumhuriyeti ile işbu Protokol kapsamında herhangi bir temasta bulunma yükümlülüğü getirmeyeceğini beyan eder.

Kıbrıs Cumhuriyeti, Ada’daki Kıbrıs Rum ve Türk halkları arasında ortaklık temeline dayandırılan uluslararası antlaşmalar uyarınca 1960 yılında kurulmuştur. Söz konusu ortaklık Kıbrıs Rum tarafının 1963 yılında Kıbrıs Türk tarafını tüm devlet organlarından zorla uzaklaştırarak devleti hukuka aykırı bir şekilde ele geçirmesiyle ortadan kalkmıştır. Böylelikle 1963 yılından itibaren Ortaklık Devleti’nden dışlanan Kıbrıslı Türkler, kendi hudutları içerisinde örgütlenerek, devlet otoritesini, salahiyetini ve egemenliğini icra etmektedir. Kıbrıslı Türkleri ve Kıbrıslı Rumları ortaklaşa ve dolayısıyla Kıbrıs’ı bir bütün olarak hukuken veya fiilen temsil etmeye yetkili tek bir makam mevcut değildir. Bu itibarla, Kıbrıslı Rumlar, kendileriyle eşit haklara sahip Kıbrıslı Türkler ya da bir bütün olarak Kıbrıs üzerinde yetki, salahiyet veya egemenlik iddiasında bulunamazlar.

TBMM Basımevi - 2016